

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การบริโภคอาหารนอกบ้านของครัวเรือนผู้บริโภคในเขตเมือง เชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน : นางสาว เยาวเรศ เชาวนพูนผล

เศรษฐศาสตร์มหัพภาค : สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. อุดม เกิดพิบูลย์ ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร. อัญชลี แจ่มเจริญ กรรมการ

อาจารย์ ดร. เสถียร ศรีบุญเรือง กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารนอกบ้านของครัวเรือนผู้บริโภคในเขตเมือง เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อศึกษาแบบอย่างการใช้จ่ายบริโภคอาหารนอกบ้านของครัวเรือนผู้บริโภค และเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายบริโภคอาหารนอกบ้านกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนผู้บริโภค

การศึกษานี้ครอบคลุมเฉพาะครัวเรือนในเขตเมือง เชียงใหม่ โดยเลือกครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด 240 ครัวเรือน ในการเก็บข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือนและของครัวเรือน และทัศนคติในการบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือน เครื่องมือทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์การถดถอยแบบ OLS

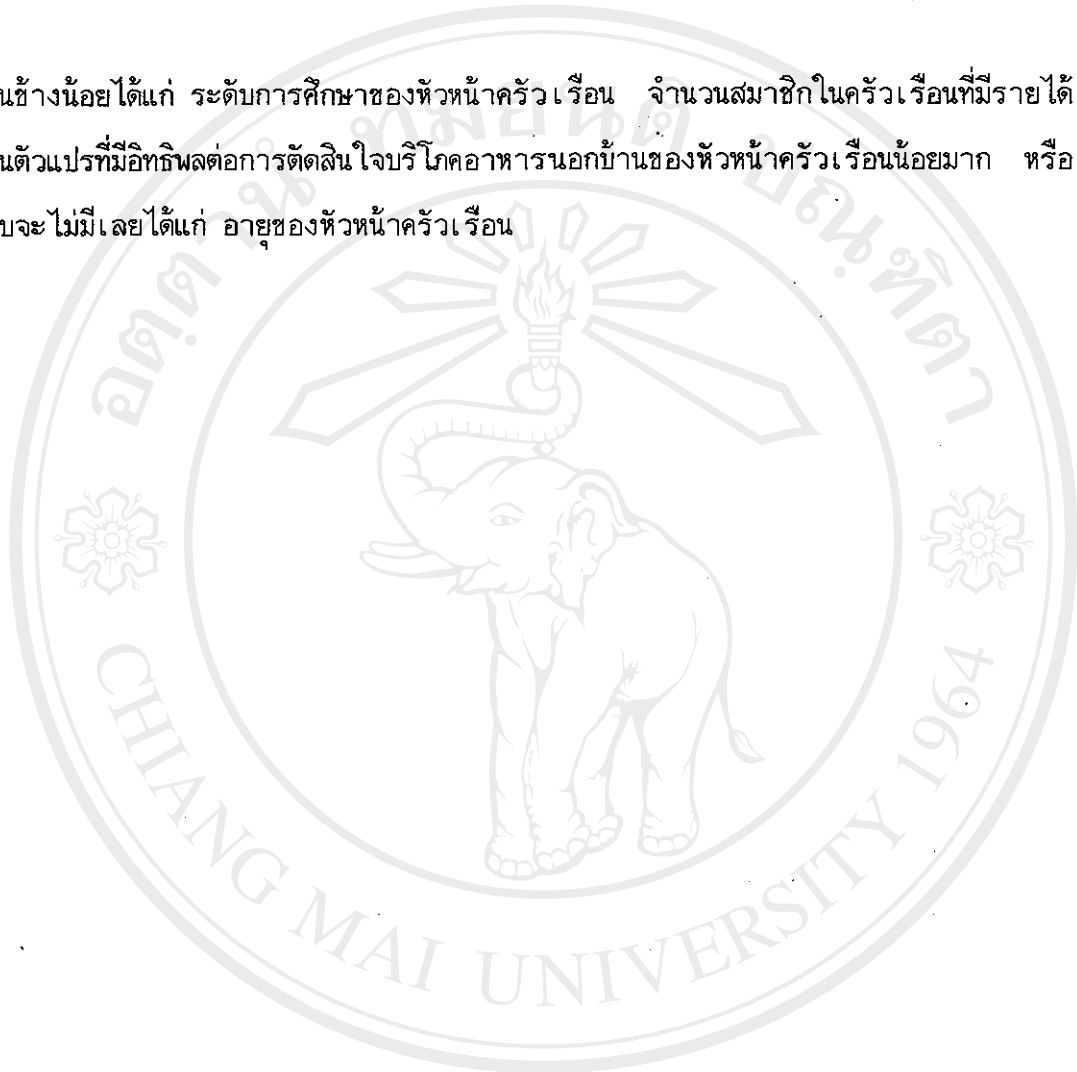
ผลการศึกษาแบบอย่างการใช้จ่ายบริโภคอาหารนอกบ้าน ซึ่งแบ่งออกเป็นของหัวหน้าครัวเรือนและของทั้งครัวเรือน พบว่า ค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารนอกบ้านโดยเฉลี่ยซึ่งรวมทั้งอาหารมื้อกลางวันของหัวหน้าครัวเรือนเท่ากับ 266.9 บาทต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 10.4 ของรายได้ต่อสัปดาห์ของหัวหน้าครัวเรือนและค่าใช้จ่ายในการบริโภคอาหารนอกบ้านโดยเฉลี่ยของทั้งครัวเรือนเท่ากับ 654.9 บาทต่อสัปดาห์ หรือคิดเป็นร้อยละ 15.2 ของรายได้ต่อสัปดาห์ของทั้งครัวเรือน ส่วนพฤติกรรมในการบริโภคอาหารนอกบ้านที่นอกเหนือจากมื้อกลางวันนั้นหัว

หน้าครัวเรือนที่เป็น โสัดและหัวหน้าครัวเรือนที่มีครัวเรือนแล้วมีความแตกต่างกันคือ หัวหน้าครัวเรือนที่เป็น โสัดจะออกไปบริโภคอาหารนอกบ้านเกือบทุกวัน โดยเป็นการบริโภคในมือเช้าหรืออาจเป็นมือเย็น ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่มีครัวเรือนแล้วมักจะพาครัวเรือนของตนออกไปบริโภคอาหารนอกบ้านสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนใหญ่มักจะเป็นในวันสุดสัปดาห์

ส่วนทัศนคติในการบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือนนั้นพบว่า ปัจจัยที่กระทบต่อการบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือนและครัวเรือนมากที่สุดคือ รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน ยิ่งกว่านั้นหัวหน้าครัวเรือนกว่าร้อยละ 60 เห็นว่าการบริโภคอาหารนอกบ้านเป็นสิ่งที่ฟุ่มเฟือย จึงมีหัวหน้าครัวเรือนที่ตอบว่าจะไม่พาครัวเรือนออกไปบริโภคอาหารนอกบ้านเมื่อหัวหน้าครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 85.4 ส่วนการเลือกสถานที่ที่จะพาครัวเรือนไปบริโภคหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ได้ข้อมูลจากเพื่อนหรือคนที่ทำงาน สิ่งที่หัวหน้าครัวเรือนคิดว่าสำคัญที่สุดที่จะต้องคำนึงถึงในการพาครัวเรือนไปบริโภคอาหารนอกบ้านคือ ความสะอาดของสถานที่ รองลงมาได้แก่ รสชาติอาหาร ความสะดวกในการไปบริโภค และราคาอาหาร ตามลำดับ ดังนั้นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่จึงเห็นว่าสิ่งที่ร้านอาหารในจังหวัดเชียงใหม่ควรปรับปรุงมากที่สุดคือ ความสะอาดของร้านและอาหาร รองลงไปได้แก่ รสชาติอาหาร มารยาทของพนักงานในร้าน และสถานที่จอดรถ

ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายเพื่อบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือนนั้น ตัวแปรอิสระที่ใช้ได้แก่ อายุของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนต้องเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน รายได้ทั้งหมดของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ ลักษณะการทำงานของหัวหน้าครัวเรือน และเพศของหัวหน้าครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุก ๆ ครัวเรือนได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนต้องเลี้ยงดู และรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน โดยที่ตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนต้องเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการใช้จ่ายเพื่อบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือน ส่วนตัวแปรรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับการใช้จ่ายเพื่อบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือน ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือน

ค่อนข้างน้อยได้แก่ ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริโภคอาหารนอกบ้านของหัวหน้าครัวเรือนน้อยมาก หรือแทบจะไม่มีเลยได้แก่ อายุของหัวหน้าครัวเรือน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title : Away-From-Home Food Consumption of Households in
Urban Chiang Mai

Author : Miss Yaovarate Chaovanapoonphol

M.Econ : Economics

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Udom Kerdpibule Chairman

Lecturer Dr. Anchalee Jengjarean Member

Lecturer Dr. Satiean Sriboonruang Member

Abstract

The objectives of the study on the behaviour of away-from-home food consumption of households in urban Chiang Mai are ; 1] to study away-from-home food consumption expenditure pattern of households 2] to make an analysis of the away-from-home food consumption expenditure using economic and social factors as explanatory variables.

This study covers households in urban Chiang Mai. Data were collected from 240 households and obtained by interviewing the head of households on their away-from-home food consumption expenditure and their attitudes towards the consumption of the away-from-home food. The analysis of data was done by means of the Ordinary Least Square Technique.

In the study of away-from-home food consumption the expenditure pattern was classified into two types : that of the head of

the household and that of the whole household. It was found that the average expenditure on away-from-home food of the head of household was 266.9 baht per week or 10.4 % of total household incomes per week. The average expenditure of household was 654.9 baht per week or 15.2 % of total household incomes per week. It was also found that the away-from-home food consumption behaviour, excluding lunch, of the head of households who were single were different from that of the head of households who were married. The head of households who were single would consume away-from-home food nearly everyday which consisted either of breakfast or dinner while head of households who were married would take their family to eating out only once a week, mainly on weekends.

From the study, it was found that the factor which had the greatest influence on the away-from-home food consumption of the head of household as well as the household as a whole was the total household income. With regard to the attitudes towards eating away from home, sixty percent of head of household thought that away-from-home food consumption was a luxury. Eighty five percent of the respondents indicated that they would not take their family to eat away-from-home.

Most of head of households received information about the place for consumption from their friends. The most important things that the head of households took into consideration when they took their family to eating out were cleanliness of the place and taste of the food and most of them recommended that the first thing which

restaurants in Chiang Mai should do was to improve cleanliness of the place and quality of the food.

The variables that were used to explain the level of away-from-home food consumption expenditure of head of household were age of head of household, number of members of household who were dependent on the head of household, education level of head of household, total income of household, number of members of household who have income of their own, occupation of head of household and sex of head of household. It was found that the number of members of household who were dependent on the head of household and total income of household had strong impacts that were statistically significant. Members of household who were dependent on the head of household appeared to have a negative relationship with the size of the away-from-home consumption expenditure of the head of household, while the total income of household had a positive relationship. Variables that showed slight degree of statistical significance were level of education of head of household and number of members of household who had income.